

Középkori templomok útja Szabolcs-Szatmár-Bereg és Szatmár megyékben címen született meg az a tematikus turisztikai útvonal, amely a Kárpát-medencében egy egyedülálló vallási és kulturális örökséggel szeretné mélyrehatóan megismertetni az érdeklődőket. A középkori templomok útját többségében olyan középkori eredetű templomok alkotják, amelyek műemléki védelem alatt állnak és a történeti Szatmár jellegzetes templomépítészeti hagyományait és karakterét reprezentálják. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területéről húsz, míg Szatmár megyéből tíz templom része az útvonalnak. Az útvonal nem kizárólag örökségturisztikai érték, hanem vallástörténeti mementó, amelynek bejárása spirituális élmény.

“Circuitul bisericilor medievale din județele Szabolcs-Szatmár-Bereg și Satu Mare” este denumirea traseului turistic cu caracter tematic, ce își propune prezentarea exhaustivă, celor interesați, al unui patrimoniu religios și cultural unic în Bazinul Carpatic. Proiectul valorifică lăcașuri de origine medievală, protejate ca monumente istorice, care ilustrează tradiția și caracterul specific al arhitecturii religioase din comitatul istoric Sătmar. În acest circuit au fost incluse douăzeci de monumente aflate în județul Szabolcs-Szatmár-Bereg, respectiv zece situate în județul Satu Mare. Traseul nu este doar un bun de valoare al turismului cultural, el prezintă totodată și istoria religioasă a regiunii, parcurgerea sa devenind astfel o experiență spirituală de neuitat.

Mit der Bezeichnung “Mittelalterlicher Kirchenweg in den Komitaten Szabolcs-Szatmár-Bereg und Satu Mare” entstand eine thematische Touristenroute, die sich zur Aufgabe setzte, das einzigartige kulturelle und religiöse Erbe der Pannonischen Tiefebene einer breiteren Öffentlichkeit bekannt zu machen. Die “Kirchenroute” wird von mittelalterlichen Kirchen geprägt, die unter Denkmalschutz stehen und die Kirchenbautradition und bauliche Eigenart des historischen Komitats Szatmár repräsentieren. Vom Gebiet des Komitats Szabolcs-Szatmár-Bereg gehören zwanzig, von dem des Komitats Satu Mare zehn Kirchen zur Route. Sie bietet allerdings viel mehr als kulturhistorisches Erbe: Sie ist ein religionshistorisches Memento. Ein Weg, dessen Befahren ein spirituelles Erlebnis ist.

The Route of Medieval Churches in Szabolcs-Szatmár-Bereg and Satu Mare Counties is the name of that thematic touristic route which makes a unique religious and cultural heritage known to the greater public. The Route of Medieval Churches consist of a number of medieval churches, which are all protected historic monuments and represent the characteristic building traditions of historic Szatmár County. From the territory of Szabolcs-Szatmár-Bereg County a total of twenty churches are part of the route, while Satu Mare County has ten churches on the list. The route is not only a tour of heritage tourism, but also a spiritual journey, a monument of religious history.

Magyarország-Románia
Határon Átnyúló Együttműködési
Program 2007-2013
Programul De Cooperare
Transfrontalieră
Ungharia-România 2007-2013

Európai Unió
Európai Regionális Fejlesztési Alap
Uniunea Europeană
Fondul European de Dezvoltare Regională

Két ország, egy cél, közös siker!

Două țări, un scop, succes comun!

Ⓗ) A Tisza mellett fekvő Nagyar a szomszédos Kisar társágában már a XIV. században feltűnik forrásainkban. A középkori templomból csak az északi és déli hajófal maradt meg. A templomot egy hatalmas, széles nyugati térrésszel bővítették, egyenes záródású korábbi szentélyét elbontották, ez 1836-ban történt. Az 1990-től kezdődő épületkutatások során kerültek felszínre az északi fal falképei. Viszonylagos épségben maradt a jeruzsálemi Bevonulás jelenete és az Utolsó Vacsora a felső sávban. A falképek két sávban elrendezve tíz jelenetből állnak, Passió-ciklust alkotnak. A falképciklus elkészültét 1500 és 1510 közé teszik.

Ⓘ) Așezarea Nagyar, de pe cursul superior al Tisei (împreună cu învecinata Kisar), apare deja în documente din secolul al XIV-lea. Biserica aflată acum în serviciul reformatilor are antecedente medievale, identificate la nivelul pereților de nord și sud ai navei. Construcția inițială a fost lărgită către vest cu un spațiu generos, iar absida veche, dreptunghiulară,

a fost demolată în anul 1836. Cercetarea monumentului, începută în anii '90, a scos în evidență pictura murală a peretelui nordic, din care s-a conservat aproape intacte două scene, cu Intrarea în Ierusalim și Cina cea de Taină, din registrul superior. Ele făceau parte, alături de alte cadre păstrate fragmentar, dintr-un Ciclu al Patimilor care se desfășura pe două registre. Realizarea acestor picturi a fost plasată între anii 1500 și 1510.

Ⓙ) Das an der Theiß liegende Nagyar wird samt dem Nachbarort Kisar erstmals im 14. Jahrhundert in den Quellen genannt. Von der mittelalterlichen Kirche haben sich nur die Nord- und Südwand erhalten. 1836 wurde die Kirche nach Westen um einen breiten Raum erweitert und der frühere Chor mit geradem Abschluss wurde abgerissen. Bei den 1990 begonnenen Bauuntersuchungen wurden die Wandmalereien an der Nordwand entdeckt und freigelegt. Die Wandbildfolge besteht aus zehn Bildfeldern, die, in zwei

Frieszonen übereinander angeordnet, den Passionszyklus darstellen. In relativ gutem Zustand sind die Szenen „Einzug nach Jerusalem“ und „das Letzte Abendmahl“ in der oberen Zone erhalten. Der Bilderzyklus wird zwischen 1500 und 1510 datiert.

Ⓚ) Nagyar, situated alongside the Tisza River, first appeared in the sources along with the neighboring Kisar in the 14th century. Only the north and south walls of the nave have survived from the original building. The church was expanded with a large, wide western space in 1836 and the earlier sanctuary ending in a straight wall was torn down. During an examination of the building begun in 1990, wall paintings were discovered on the northern wall. Two images, *Entry into Jerusalem* and the *Last Supper*, have survived relatively intact in the upper row. The images are arranged in two rows consisting of ten scenes and depict the Passion cycle. The wall painting cycle was painted between 1500 and 1510.